

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 26P/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211526
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8723211526.2

Uznesenie

Okresný súd Poprad v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom obec C. D., toho času v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov – matky E. F., G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom obec C. D., otca neuvedeného, o návrhu C. B., G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom mesto Stará Ľubovňa, toho času H., H. I. X, J. G., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka C. B., nar. XX. XX. XXXX (ďalej navrhovateľka), podala na tunajší súd dňa 10. 10. 2023 návrh na zverenie synovca - maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do jej náhradnej osobnej starostlivosti, spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že maloletý A. pochádza z mimomanželského vzťahu matky E. F., G. B., nar. XX. XX. XXXX, a otca neuvedeného. Mal. A. bol doposiaľ v starostlivosti matky. Stará matka E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, návrhom podaným na Okresnom súde Kežmarok žiadala zverenie maloletého A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a alternatívne aj návrh na úpravu styku s maloletým. Návrh starej matky na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti súd zamietol. Na matku a jej manžela podávala rôzne trestné oznámenia, ktoré sa nepotvrdili. Po vykonaní znaleckého dokazovania upustila od zverenia maloletého A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a žiadala upraviť styk s maloletým. Okresný súd Kežmarok neodkladným opatrením dočasne upravil styk starej matky s mal. A. do 30. 09. 2023. Stará matka nedodržiavala riadne termíny, dieťa matke včas neodovzdala. Po poslednom kontakte so starou matkou sa maloletý A. odmietol vrátiť do domácnosti matky, vyhrážal sa ublížením si na zdraví. Stará matka opakovane prejavuje záujem o zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ale jej správanie je nevysspytateľné, je psychiatrický pacient.

3. Na základe uvedených skutočností matka súhlasila s dobrovoľným pobytom maloletého v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá za účelom psychologického poradenstva pre maloletého. Po uskutočnení prípadovej konferencie konanej dňa 05. 10. 2023 v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá sa maloletý A. vyjadril, že sa nechce vrátiť späť do domácnosti matky, súhlasil aj so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

Navrhovateľka je slobodná, bezdetná, žije sama v garsónke, ktorú má prenajatú na jeden rok, opakovane jej je zmluva predlžovaná. Má za to, že vo svojej domácnosti je schopná zabezpečovať maloletému riadnu starostlivosť. Uviedla, že súd si môže vyžiadať správu od príslušných českých orgánov. Navrhovateľka v návrhu uvádza, že má s maloletým A. dobrý vzťah, chodil k nej na prázdniny, taktiež sa stretávali, keď bola na Slovensku. Je schopná vybaviť mu aj školu, aby bola zabezpečená plynulá školská dochádzka. Navrhovateľka je zamestnaná ako upratovačka v škole - Gymnázium Praha

a upratuje kancelárie pre firmu Herada a partner, spol. s r. o., Praha 1. Jej mesačný príjem je 18 000,- Kč. Je zdravá, nelieči sa na žiadne ochorenie. Sestra E. F., matka maloletého, súhlasí s tým, aby bol maloletý zverený do jej náhradnej starostlivosti, nakoľko maloletý sa nechce vrátiť domov.

Preto žiadala, aby súd dočasne zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten kto ho má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 527 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 525, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 330 ods. CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

6. Ustanovenia tretej časti Civilného sporového poriadku predstavuje novú právnu úpravu neodkladných opatrení zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu. Právna úprava pôvodne označovaného predbežného opatrenia vychádza zo súčasnej právnej úpravy, no podľa novej právnej úpravy je v odôvodnených prípadoch prípustná zhoda petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej. Uvedeným sa zmenila doterajšia koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej.

7. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

Pri nariadovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je sice potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp.zn. 2Mcd0 3/2010).

V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiachnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejma z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

8. Navrhovateľka podaným návrhom žiadala, aby súd do skončenia konania vo veci samej maloletého A. zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko konanie správanie maloletého sa v súčasnej dobe výrazne zhoršilo, odmieta svoju matku, nechce sa vrátiť do domácnosti matky, aktuálne je na dobrovoľnom pobyte v zariadení, kde sa mu poskytuje odborná pomoc. Zároveň rozhodnutím súdu bol návrh starej matky na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý a súčasne doposiaľ nebolo rozhodnuté v konaní o úprave styku maloletého so starou matkou.

9. Na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby ten, kto ho navrhuje, osvedčil dôvodnosť nároku, ktorému má byť poskytnutá ochrana neodkladným opatrením, naliehavosť ochrany, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, primeranosť a nevyhnutnosť ochrany neodkladným opatrením. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie, absentuje predovšetkým bezodkladnosť úpravy pomerov účastníkov.

10. Neodkladné opatrenie je inštitútom, ktoré má dočasný charakter a má trvať len nevyhnutný čas, kým nebude rozhodnuté vo veci samej.

11. V danom prípade mal súd za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3P/197/2019, súd rozhodol rozsudkom zo dňa 09. 06. 2020, č. k. 3P/197/2019 - 175, ktorým návrh starej matky o zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Návrh starej matky o úpravu styku s maloletým A., ktorý bol podaný súčasne, vylúčil na samostatné konanie. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Proti predmetnému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, ktorá žiadala napadnutý rozsudok zrušiť, a vec vrátiť súdu na nové konanie a rozhodnutie. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 30. 03. 2021, č. k. 24CoP/133/2020 - 253, potvrdil rozsudok vo výrokoch, ktorým bol návrh starej matky zamietnutý a o trovách konania. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Predmetný rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 13. 05. 2021.

12. Po právoplatnosti rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu starej matky na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, súd začal konať o návrhu na úpravu styku maloletého so starou matkou, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie pod sp. zn. KK-5P/69/2021 a až v tomto konaní súd nariadil znalecké dokazovanie (a nie v konaní o návrhu starej matky na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti).

13. V znaleckom posudku č. 11/2022, ktorý bol súdu doručený dňa 27. 12. 2022 uviedla, že je v záujme maloletého navštevovať a stretávať sa so starou matkou, ktorú zahrňuje do okruhu blízkych osôb. Za vhodný pobyt navrhovala pobyt u starej matky raz do mesiaca cez víkend, časť prázdnin i sviatkov. V závere svojej výpovede znalkyňa uviedla, že je možné motivovať starú matku k zmene správania umožnením návštevy vnuka v jej bydlisku na isté stanovené obdobie, určiť pravidlá, ktoré by stará matka v záujme zlepšenia vzťahov rešpektovala a súčasne monitorovať ich dodržiavanie. Prípadne doporučiť starej matke absolvovanie psychologického poradenstva individuálnou formou.

14. Vzhľadom na závery znaleckého dokazovania súd v konaní o úpravu styku starej matky s maloletým sp. zn. KK-5P/69/20201 nariadil neodkladné opatrenie uznesením zo dňa 25. 04. 2023, ktorým dočasne upravil styk starej matky E. B., nar. XX. XX. XXXX, s maloletým vnukom A. B., nar. XX. XX. XXXX, tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý štvrtý víkend v kalendárnom mesiaci kalendárneho roka od 10.00 h do nedele 17.00 h. V stanovený deň a čas si stará matka maloletého vnuka vyzdvihne v mieste bydliska maloletého a po skončení realizácie styku v stanovený deň a čas odovzdá maloletého matke v mieste bydliska maloletého. Matka je povinná maloletého na stretnutie so starou matkou riadne pripraviť. Uložil starej matke povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine po dobu 5 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Účinnosť výchovného opatrenia bude zhodnotená za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Neodkladné opatrenie platí po dobu 5 mesiacov, do 30. 09. 2023.

15. Proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia matka maloletého podala odvolanie a odvolací súd uznesením zo dňa 09. 08. 2023, č. k. 23CoP/39/2023 - 181, potvrdil uznesenie v spojení s opravným uznesením vo výrokoch I. a III. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 08. 2023. Vo veci samej súd 1.inštancie doposiaľ nerozhodol, nakoľko stará matka sa podľa priebežných správ podrobuje psychologickému poradenstvu, ktoré ešte má prebiehať a aktuálne je aj maloletému dieťaťu poskytovaná odborná psychologická pomoc v CDR Spišská Belá.

16. V súčasnej dobe sa výrazným spôsobom, po pobyte maloletého u starej matky, ktorá ho odmietla vrátiť matke v určenom termíne podľa uznesenia o neodkladnom opatrení, zhoršilo správanie maloletého, ktorý začal odmietať svoju matku, vyhráza sa smrťou. Z týchto dôvodov bol na základe odporúčaní tunajšieho ÚPSVaR KK maloletý umiestnený v CDR Spišská Belá na dobrovoľný pobyt, za účelom psychologického poradenstva pre maloletého.

17. Na základe predložených listinných dôkazov má súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý podala navrhovateľka neobsahuje také nároky, o ktorých by muselo byť rozhodnuté neodkladným opatrením. Podľa návrhu v súčasnej dobe maloletý syn odmieta návrat do domácnosti k svojej matke, a rozhodnutím súdu bol návrh starej matky na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý. To majú byť dôvody, pre ktoré sa navrhovateľka domáha vydania neodkladného opatrenia. Je potrebné uviesť, že problémy maloletého v správaní a odmietaní vlastnej matky nastali až po realizácii styku maloletého so starou matkou, čo bude potrebné podrobne preskúmať a vyhodnotiť v konaní sp. zn. KK-5P/69/2021. Zároveň však zo samotného návrhu navrhovateľky vyplýva, že žije v Prahe v Českej republike, čo je značná vzdialenosť od aktuálneho bydliska, čo výrazne sťažuje kontakt s rodinou a súrodencami maloletého. Taktiež navrhovateľka vo svojom návrhu konkrétne obdobie, kedy sa mala stretávať s maloletým neuviedla, nešpecifikovala. Súd však má vedomosť, že na tunajšom súde sa od roku 2019 vedú konania vo veci starostlivosti o maloletého a starej matky, pričom počas tohto obdobia matka maloletého neumožňovala stretávanie maloletým s jej rodinou (starou matkou a ostatnými príbuznými) práve z dôvodu vedených konaní. Maloletý v tom čase nebol v pravidelnom kontakte s rodinou, ktorá žije v Starej Ľubovni, nie to ešte s príbuznou, ktorá žije v Českej republike. Taktiež súd nemal preukázané reálne a aktuálne pomery v domácnosti navrhovateľky a tiež reálne možnosti starostlivosti o maloletého najmä po škole, vzhľadom na jej pracovný čas, ktorý rovnako neuviedla. To všetko bude potrebné zistiť.

18. Súd tak nemal za preukázané, že sa jedná o prípad, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, výživa, či dokonca zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené, nakoľko v súčasnej dobe sa nachádza v CDR Spišská Belá, kde mu je dokonca poskytovaná odborná psychologická pomoc.

19. Preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

20. Taktiež je potrebné uviesť, že o návrhu na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti je však možné rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na posúdenie vhodnosti takéhoto spôsobu starostlivosti o maloletého. Vzhľadom k tomu, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení rozhoduje požiadavka rýchlosti na požiadavkou zistení skutkových okolností, súd tak nevykonal potrebné dokazovanie.

21. Súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 136/08-15, podľa ktorého akákoľvek forma náhradnej osobnej starostlivosti je za predpokladu riadnej starostlivosti zabezpečovanej rodičom,

neakceptovateľná. Podľa § 44 ods. zák. č. 36/2005 Z. z., náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v prípadoch, k ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa § 45 ods. 1, 2 zák. č. 3,6/2005 Z. z., ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

22. Zároveň je potrebné uviesť, že uvedené nie je možné objektívne vykonať v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, vzhľadom na ultra krátke zákonné lehoty pre rozhodovanie súdu. Súd prvej inštancie si vyhradil rozhodovanie vo veci samej, kde vykoná rozsiahlejšie dokazovanie, nakoľko navrhovateľka podala aj návrh vo veci samej na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, kde preverí jej majetkové, osobné i osobnostné pomery, ako aj názor aj správanie maloletého vo vzťahu k svojej matke a jej možnostiam o starostlivosť o maloletého.

23. Súd rozhodne o trovách konania o neodkladnom opatrení až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Poprad.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania (§ 127 a § 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.